UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2024-2025

Algemene taalwetenschap: theoretische linguïstiek (A000947)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Willems, Klaas	LW06	Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Taaltheorie, linguïstische methodologie, semantiek/syntaxis-interface, taaltypologie, betekenistheorieën, linguïstische kennisleer.

Situering

- Diepgaande bestudering en kritische receptie van linguïstische disciplines vanuit algemeen-taalwetenschappelijke invalshoek, met analyse van linguïstische methodes, concepten en begrippen.
- Ontwikkeling van de vaardigheid om verschillende theorieën en modellen zelf toe te passen op taalmateriaal en daarbij de relatieve verdiensten en beperkingen van verschillende invalshoeken in te schatten en te beargumenteren.
- Diepgaande bestudering van typologisch verscheiden taalgegevens.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel ligt de klemtoon op synchrone taalwetenschap en taaltheorie (theorievorming in de taalwetenschap en ontwikkeling van methodes). De disciplines die vanuit het perspectief van de algemene taalwetenschap worden uitgediept, zijn semantiek (linguïstische betekenisleer: psycholinguïstische, cognitieve, functionele en generatieve benaderingen, ook in relatie met pragmatische benadering) en syntaxis (moderne stromingen in de studie van de zinshiërarchie: syntactische typologie en casustheorie). De algemeen-taalwetenschappelijke invalshoek bestaat erin dat de vraagstellingen en methodes alsook het begrippenapparaat van belangrijke theorieën worden geanalyseerd, met elkaar vergeleken en toegepast op typologisch verscheiden taalgegevens.

Begincompetenties

De studenten zijn vertrouwd met basisbegrippen uit de algemene taalwetenschap (zie de opleidingsonderdelen Algemene taalwetenschap: Theorieën en methodes of Algemene taalwetenschap: Geschiedenis van de taalwetenschap in de Bachelor)

Eindcompetenties

1 Hebben een uitstekende algemeen-taalwetenschappelijke vaardigheid in de kritische omgang met verschillende linguïstische methodes en concepten (UGent Competentiemodel: 1.1)
2 Hebben een uitstekend inzicht in de taaltheorie en de methodologie van de algemene taalwetenschap (1.1)
3 Kunnen op hoog wetenschappelijk niveau structuralistische taaltheorieën en methoden vergelijken met functionele en cognitieve taaltheorieën en methoden (1.1, 1.5)

4 Kunnen taalgegevens van uit taaltypologisch verschillende talen zelfstandig analyseren en interpreteren aan de hand van moderne linguïstische concepten (2.3)

5 Kunnen centrale moderne linguïstische begrippen zoals betekenis, categorisatie, zinshiërarchie, casus, valentie, constructie, grammaticale taaltypologie (o.a. ergativiteit), implicatuur, compositionaliteit, enz. theoretisch adequaat kaderen en aan de hand van taaldata verklaren (2.3, 2.4, 2.5)

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

werkcollege met wekelijkse voorbereiding aan de hand van de lectuur van artikels

Studiemateriaal

Geen

Referenties

(Selectie)

- S. Glucksberg (2003), “The Psycholinguistics of Metaphor”. In: *Trends in Cognitive Sciences* **7**, 92-96.
- A. Sanford and P. Sturt (2002), "Depth of processing in language comprehension". In: *Trends in Cognitive Sciences* **6**, 382-386.
- Frisson, S. (2009). “Semantic underspecification in language processing”. *Language and Linguistic Compass* **3**, 111-127.
- Ferreira, F. et al. (2002), "Good-enough representations in language comprehension". In: *Current Directions in Psychological Science* **11**, 11-15.
- J. Taylor (2002), “Compositionality”. In: J. Taylor, *Cognitive Grammar*, Oxford: Oxford University Press (2002), pp. 97-109.
- Pustejovsky, James (2002). "Syntagmatic processes". In: David Alan Cruse, Franz Hundsnurscher, Michael Job & Peter Rolf Lutzeier, *Lexikologie/Lexicology*. Vol. 1 (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissen-schaft 21). Berlin & New York: W. de Gruyter, 565-570.
- Haspelmath, Martin (2003). "The geometry of grammatical meaning: semantic maps and cross-linguistic comparison". In: Tomasello, Michael (ed.) *The New Psychology of Language*, vol. 2. New York: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 211-243.
- Evans, N. (2005). Some distinctive characteristics of the vocabulary of Australian languages. In: David Alan Cruse, Franz Hundsnurscher, Michael Job & Peter Rolf Lutzeier, *Lexikologie/Lexicology*. Vol. 2 (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissen-schaft 21). Berlin & New York: W. de Gruyter, 1076-1083.
- J. McCawley (1978), “Conversational implicature and the lexicon”. In: Peter Cole (ed.), *Semantics and syntax*. Vol. 9: *Pragmatics*. New York: Academic Press, 245-259.
- S. Levinson (2000). "On the notion of a Generalized Conversational Implicature". In: S. Levinson. *Presumptive Meanings. The Theory of Generalized Conversational Implicature*. Cambridge: MIT Press, 12-42.
- Carston, R. (2012). Word meaning and concept expressed. *The Linguistic Review* **29**, 607-623.
- Hopper, P. & S. A. Thompson (1980). “Transitivity in Grammar and Discourse”. *Language* **56**, 251-299.
- Comrie, B. (2013). “Alignment of Case Marking of Full Noun Phrases”. In: M. Dryer & M. Haspelmath (eds.). *The World Atlas of Language Structures Online* (WALS, 2013), § 98.
- R. Dixon (1994), “Syntactically based and semantically based marking”. In: R. Dixon, *Ergativity*, Cambridge University Press (1994), 23-35.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Dit opleidingsonderdeel is opgevat als een seminarie, waarbij de docent op basis

van teksten topics aanbrengt en met de studenten bespreekt. De begeleiding van de studenten met het oog op de leerstof geschiedt zowel tijdens de contacturen als daarbuiten (spreekuren) en wordt verzorgd door het ZAP-lid.

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Het mondelinge examen neemt 30 minuten in beslag en omvat een 8-tal open vragen. Studenten krijgen 30 minuten de tijd voor een schriftelijke voorbereiding in een aparte ruimte. Op het examen wordt zowel theoretische kennis getoetst als gepeild naar de vaardigheid om empirische analyses door te voeren.

Eindscoreberekening

100% periodegebonden evaluatie

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten:
1 Mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid
2 Mogelijkheid tot mondeling examen op ander tijdstip binnen het academiejaar
3 Mogelijkheid tot feedback via email

Extra Informatie:
Goede notities zijn van groot belang met het oog op de toepassing van de leerstof die samengevat wordt in de syllabus en gedeeltelijk verder uitgediept in de lectuurbundel.
Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen